

- Lezing: Marcus 12:18-27

¹⁸Er kwamen enkele sadduceeën naar hem toe; volgens de sadduceeën is er geen opstanding uit de dood. Ze vroegen hem: ¹⁹'Meester, Mozes heeft ons het volgende voorgeschreven: "Als iemand sterft en een vrouw achterlaat, maar geen kinderen, moet zijn broer die vrouw bij zich nemen en nakomelingen verwekken voor zijn broer." ²⁰Er waren eens zeven broers. De eerste nam een vrouw en stierf zonder nakomelingen; ²¹de tweede nam haar tot vrouw, maar stierf ook zonder nakomelingen; en met de derde ging het net zo. ²²Geen van de zeven kreeg nakomelingen. Het laatst van allen stierf de vrouw. ²³Wiens vrouw zal ze dan zijn bij de opstanding, wanneer ze opstaan uit de dood? Alle zeven zijn ze immers met haar getrouwd geweest.' ²⁴Jezus antwoordde: 'Dwaalt u niet? U kent blijkbaar de Schriften niet en evenmin de macht van God. ²⁵Want wanneer de mensen uit de dood opstaan, trouwen ze niet en worden ze niet uitgehuwelijkt, maar zijn ze als engelen in de hemel. ²⁶Wat betreft de opwekking van de doden, hebt u in het boek van Mozes in het gedeelte over de doornstruik niet gelezen dat God tegen hem zei: "Ik ben de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob"? ²⁷Hij is geen God van doden, maar van levenden; u dwaalt vreselijk!'

Preek

Lieve mensen,

Camera

Vorige week riep de engel in het graf ons op om terug te gaan in de voetsporen van Jezus. Dan zul je zien dat hij echt is opgestaan. En dat alles in het evangelie daar getuige van is. Dat alles wat hij zei er al op wees. Op het wonder van Pasen. Nou, als voorbeeld kan de tekst van vandaag dienen. Daarin laat Jezus nota bene vanuit één van de eerste Bijbelboeken zien dat er leven is na de dood.

Gemeente

Weet je, ik denk dat het een van de meest gehoopte dingen is. Als dát toch eens waar is. Dat er leven is na de dood. Er zijn zoveel mensen die dat geloven, of in ieder geval hoopvol zijn. Dat je een ster wordt aan het firmament, dat je ergens voortbestaat, dat je in een nieuwe dimensie komt of reïncarneert in deze wereld. Natuurlijk heb je ook de mensen die geloven: dood is dood. Dan is geen bewustzijn meer, geen leven. Dan verga je en ben je er niet meer.

Camera

De Sadduceeën geloofden dat ook. Dat er geen opstanding is uit de dood. Dat komt omdat zij niet het héle Oude Testament als basis nemen voor hun geloof. Maar alleen de 5 boeken van Mozes, de Pentateuch, ook wel de Thora genoemd. De eerste vijf boeken zijn de hele Bijbel voor hen. En in Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri of Deuteronomium wordt niet gesproken over de opstanding uit de dood.

Gemeente

Zo'n opstanding, dat zou ze ook niet goed uitkomen. Ze hadden in dit tijd veel terroristen, die uit naam van God in opstand kwamen tegen de Romeinen. Roekeloos, omdat ze geloofden dat ze toch wel voort zouden leven als ze geëxecuteerd zouden worden. Terwijl de Sadduceeën juist een beetje

heulen met de Romeinen. Dat zijn hun vriendjes, daarmee delen ze de macht en de rijkdom. Ze zijn een beetje de elitaire gelovigen in die tijd. Intellectueel en rijk. Grachtengordelgeleerden, die Sadduceeën. Dicht tegen de macht aan. Dus ze kijken waarschijnlijk mateloos neer op deze pseudo-rabbi uit de provincie. Toch zit zijn invloed ook hún niet lekker. Na een aanval van de Farizeeën en de Herodianen doen ook zij een duit in het zakje.

Camera

En natuurlijk gaat het over hun favoriete onderwerp: de opstanding uit de dood. Ze verzinnen een overdreven verhaal over zeven broers uit één gezin. En ze verbinden dat aan één van de wetten van Mozes, Deuteronomium 25. Daar staat:

Slide

⁵Stel dat twee broers bij elkaar wonen, en de ene broer sterft zonder zonen te hebben. Dan mag zijn vrouw niet trouwen met iemand buiten de familie. De broer van de man moet met haar slapen. Hij moet met haar trouwen en voor haar zorgen. ⁶Stel dat zij dan een zoon krijgt. Dan geldt die eerste zoon als de zoon van de overleden broer. En zo zal de naam van die broer in Israël altijd blijven bestaan. (BGT)

Hun verhaal gaat over 7 broers en het gaat dus 6 keer zoals hier staat. Maar ook de laatste broer laat geen nakomelingen achter. Als de vrouw dan sterft, met welke broer zal ze dan getrouwd zijn in de opstanding?

Gemeente

Absurde situatie, absurde vraag. Alles in het werk om de populariteit van Jezus aan te tasten. Want je weet maar nooit wat die gek gaat doen. En onrust? Dan kom je aan hun veiliggestelde posities. Dat moet je niet hebben. Dus ze willen onze Heiland tackelen voordat hij zijn doel bereikt. Wat dat doel ook mag zijn.

Camera

Opvallend dat Jezus zijn antwoord begint én eindigt met het woord 'dwalen'. 'Dwaalt u niet?', zo begint hij. En hij eindigt met een conclusie: 'u dwaalt vreselijk!' De Heer is zeer confronterend. Juist omdat deze mannen denken het volk in het goede spoor te houden. Daarom is Jezus zo fel. Een andere keer heeft hij gezegd:

Slide

⁴²Wie een van de geringen die in mij geloven van de goede weg afbrengt, zou beter af zijn als hij met een molensteen om zijn nek in zee gegooid werd. (Marcus 9)

Gemeente

Ik schrik wel van die felheid. Ik geloof wel in de opstanding, maar ik ben de weg ook wel eens kwijt. En als je dan leiding geeft aan een gemeente. Ik weet het soms echt niet zo goed. Als het er over gaat hoe inclusief we kerk moeten zijn, bijvoorbeeld. Dat vind ik echt lastig. Of in bepaalde ethische kwesties. Ik probeer wel te goeder trouw de Bijbelse weg te zoeken. Maar soms is het echt moeilijk om op bepaalde vragen een antwoord te geven. Om mijn eigen weg te vinden in alle dilemma's die je leven met zich meebrengt. En ik herken dat bij zoveel mensen. Soms gaan oude antwoorden ineens schuiven. En het gebeurt wel dat je God zomaar een tijdje helemaal kwijt bent.

Camera

Ik schrik dus van de felheid van Jezus. En beseft dat het ernst is. Tegelijk wil ik me optrekken aan zijn antwoord. Als je dwaalt, waar moet je het dan zoeken? Jezus zegt daar in onze tekst 2 dingen over: u kent blijkbaar de Schriften niet en evenmin de macht van God.

Gemeente

En dan begint hij bij het tweede. Ze onderschatten de macht van God. Ze denken met hun eigen logica, vanuit hun eigen perspectief, in hun eigen paradigma wel even te kunnen berekenen hoe het zal gaan. Ze houden er totaal geen rekening mee dat het na de opstanding heel anders kan zijn dan nu. Ben je dan nog getrouwd? En hoe dan? Hoe is je relatie met andere mensen? Hoe is je verhouding tot God? Vanuit hier en nu kun je daar geen zinnig woord over zeggen.

Camera

Jezus zegt er wel iets over, maar dat is voor mij echt niet voorstelbaar. Hoe het dan wel zal zijn? Ik heb met zoveel de neiging om te rekenen met mijn eigen parameters. Terwijl God van zoveel hoger orde is. Hoe het nu moet in en na deze pandemie. Hoe het gaat als mensen sterven. Hoe het zit met de terugkomst van Jezus. Hoe de wereldwijde klimaatcrisis aangepakt moet worden. Is deze wereld te redden? En ga zo maar door. Als je vanuit je eigen beperkte visie kijkt, dan zie je weinig mogelijkheden. Maar denk ik dan niet veel te klein van de macht van God? Mijn driedimensionale blik is zo beperkt in vergelijking met het vergezicht van God. Jezus stelt mij gerust. God is zo machtig. Zou hij, zelfs in zo'n complexe vraag als de Sadduceeën stellen, geen oplossing weten? Hij is de Schepper van hemel en aarde. Creativiteit is zijn corebusiness. Laat het maar aan hem over. Je verdwaalt zo snel in je eigen beperktheid.

Gemeente

En dan dat andere: Jezus dient hen van repliek met een citaat uit hun eigen geliefde boeken van Mozes. Het hart van hun evangelie. Ook van het onze trouwens. God die uit is op bevrijding van Israël (Exodus 3). En daarom Mozes roept om zijn volk te leiden. Hij zegt daar: ik ben de God van Abraham, de God van Isaak, de God van Jakob. Hij is een God van levenden. Ook daar zie je het al: het is niet afgelopen na je dood. In datzelfde hoofdstuk stelt God zichzelf voor als JHWH. Ik ben die ik ben. Ik zal er zijn. Hij zegt daarmee: mijn naam is de garantie dat ik altijd met je mee ga. Dat ik altijd een oplossing heb. Dat ik je nooit laat vallen. Dat ik deze wereld in de hand heb. Wat er ook gebeurt, ik ben er bij. Voor mij is dat niet een te grote belofte. Want ik ben God. Ik ben groter.

Camera

Zo dient Jezus de Sadduceeën van repliek. En hij bemoedigt mij. Hij helpt me, als ik het allemaal niet zo goed weet, om de weg weer te vinden. Door te wijzen op de Bijbel, de Schriften, als bron van inspiratie. En op de macht van God als geruststelling in elke situatie. Hij wijst eigenlijk op zichzelf. Want hij is zelf God. En hij is het mensgeworden Woord. Hij zegt over zichzelf: ik ben de weg, de waarheid en het leven. En ook: ik ben de opstanding en het leven. Twee keer het woord 'leven'. Dat is wat hij je komt brengen. Leven in al zijn volheid. Leven en overvloed. Daarom is het zo fijn dat het Pasen geweest is. Hij heeft het leven teruggepakt om het uit te delen. Pak het dan aan. En pak het uit. Leef je leven volop. In de voetsporen van je Heer.

Amen